

Research Paper

Identifying the Components of Teacher's Authority from the Point of View of Elementary School Teachers and Students

Ali Shiravani Shiri^{۱*}, Majid Kosari^۲, Fatemeh Sadat Raeeszade^۳

۱. Department of Educational Sciences, Farhangian University, PO Box -۸۸۸ ۵۶۴۴۱ Tehran, Iran

ali_shiravani@cfu.ac.ir

۲. Department of Educational Sciences, Farhangian University, PO Box -۸۸۸ ۵۶۴۴۱ Tehran, Iran

۳. MA Educated Student, Farhangian University, Tehran, Iran.

Received: ۰۱/۰۲/۲۰۲۴

Accepted: ۰۹/۰۴/۲۰۲۵

PP: ۱۱۴-۱۳۴

Keywords:

Principle of Authenticity,
Authority,
Students,
Primary School,
Teachers.

Abstract

Introduction: The purpose of the current research is to identify the components of teacher's credibility and authority from the point of view of elementary school teachers and students.

research methodology: This research is a qualitative study, using the phenomenological method and the statistical population includes teachers and students of the second year of primary schools in Shahreza. Purposive sampling based on criteria was done. The sampling process continued until the theoretical saturation point was reached. A total of ۱۵ students and ۱۵ teachers participated in this research. In this study, data was collected using semi-structured interview method. In order to measure the data collected in the study, the verification method of the members participating in the study was used. Next, the three-stage coding method (open, central and selective coding) was used in data classification and analysis.

Findings: The findings from the interviews with teachers and students were reported in two separate tables, which ۱۴ components from the teachers' point of view include. Also, ۶ components from the student's point of view were expressed. In this research, based on the principle of credibility and authority of trainers, the researcher has presented the key and essential items in a systematic category in order to maximize its usability and provide a clear perspective in this field.

Conclusion:

In general, the competencies required for the authority of a teacher in the current era can be divided into three cognitive, attitudinal and skill dimensions. The interaction and superimposition of the components of each of the three mentioned dimensions will increase the authority of the teacher and increase the acceptance of the teacher by the stakeholders. In practice, in educational and educational environments, it makes the teacher's educational activity more effective.

Extended Abstract

Introduction:

Discussing the components of teacher's authority is actually dealing with one of the key issues in the entire education process, the position adopted in relation to this issue can have decisive consequences for the educators, as well as for the teachers themselves.

Goal:

The purpose of the current research is to identify the components of teacher's credibility and authority from the point of view of elementary school students and teachers.

Method:

This research is a qualitative study, using the phenomenological method and the statistical population includes teachers and students of the second year of primary schools in Shahreza. Purposive sampling based on criteria was done. The sampling process continued until the theoretical saturation point was reached. A total of 10 students and 10 teachers participated in this research. In this study, data was collected using semi-structured interview method. In order to measure the data collected in the study, the verification method of the members participating in the study was used. Next, the three-stage coding method (open, central and selective coding) was used in data classification and analysis.

Findings:

The findings from the interviews with teachers and students were reported in two separate tables, which 14 components from the teachers' point of view include. Also, 7 components from the student's point of view were expressed. In this research, based on the principle of credibility and authority of trainers, the researcher has presented the key and essential items in a systematic category in order to maximize

its usability and provide a clear perspective in this field.

Results:

Based on the findings of the present study, revision of the content and educational programs, retraining of the teaching staff, use of new technology, cooperative education, empowering the student from the perspective of social interactions and personality independence, among the proposed solutions in order to promote and improve the factors affecting the principle of authenticity and authority. Teachers are recommended. Based on the findings of the research, in general, the components of a teacher's authority are: the use of additional and new materials and skills to improve efficiency and skill, the use of scientific concepts in an accurate and correct manner, complete knowledge of educational issues and the use of methods suitable, using creative and innovative methods in education, good manners and good behavior, appearance and dressing style, The teacher's ability to manage and manage the class, authority and seriousness in teaching and managing the class, interest in the job and educational activity, acceptable behavior and speech, the ability to effectively convey the content, following the rules and regulations, having a written plan and program before starting. class and having a positive attitude towards the student's ability. Each of these cases separately and in relation to other factors plays a decisive role in the authority of the teacher.

مقاله پژوهشی

شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر معلمان و دانش‌آموزان دوره ابتدایی

علی شیروانی شیرینی^{۱*}، مجید کوثری^۲، فاطمه سادات رئیس زاده^۳

۱. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی - ۵۶۴۴۱ تهران، ایران ali_shiravani@cfu.ac.ir

۲. گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی - ۵۶۴۴۱ تهران، ایران

۳. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

چکیده

مقدمه و هدف: مرجعیت معلم مجموعه آگاهی‌ها، نگرش‌ها و مهارت‌هایی است که معلم را در شناخت و تحلیل مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم و تربیت و از آن جمله تعاملات و مدیریت کلاس توانا می‌سازد. هدف از پژوهش حاضر شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر معلمان و دانش‌آموزان دوره ابتدایی بود.

روش‌شناسی پژوهش: این پژوهش یک مطالعه کیفی و از نوع پدیدارشناسی بود. مشارکت‌کنندگان بالقوه پژوهش شامل معلمان و دانش‌آموزان دوره دوم ابتدایی مدارس شهرضا در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. انتخاب مشارکت‌کننده از نوع هدفمند مبتنی بر معیار انجام شد. فرایند نمونه‌گیری تا رسیدن به نقطه اشباع نظری ادامه پیدا کرد. در این پژوهش، در مجموع ۱۵ دانش‌آموز و ۱۵ نفر از معلمان مشارکت نمودند. داده‌ها با استفاده از روش مصاحبه نیمه‌ساختارمند گردآوری شد. به‌منظور سنجش داده‌های جمع‌آوری شده در مطالعه از روش تأیید اعضای شرکت‌کننده در مطالعه استفاده گردید. در ادامه از روش کدگذاری سه‌مرحله‌ای (کدگذاری باز، محوری و گزینشی) در دسته‌بندی و تحلیل داده‌ها استفاده شد. روش تحلیل داده‌ها شامل: الف). تخریب داده‌های حاصل از مصاحبه ب). عرضه داده‌ها ج). نتیجه‌گیری بود.

یافته‌ها: یافته‌های حاصل از مصاحبه با معلمان و دانش‌آموزان در دو جدول مجزا گزارش گردید. ۱۴ مؤلفه از دیدگاه معلمان احصا شد که عبارتند از: مدیریت و اداره کلاس، اقتدار، علاقه به شغل، مقبولیت، قدرت بیان، طرح درس، پیروی از قوانین، نگرش مثبت، استفاده از مطالب نو، مفاهیم علمی دقیق، مسائل تربیتی، خلاقیت، اخلاق نیکو، آراستگی ظاهری مطرح شد. همچنین ۶ مؤلفه از دیدگاه دانش‌آموز شامل: ایمان، خلاقیت، آراستگی، تسلط علمی، اخلاق و خط زیبا، احصا شد.

بحث و نتیجه‌گیری: به طور کلی شایستگی‌های لازم برای مرجعیت معلم در عصر حاضر، به سه بعد شناختی، نگرشی و مهارتی قابل تقسیم است. تعامل و برهم‌نهی مؤلفه‌های هر یک از سه بعد یادشده، موجب هم‌افزایی مرجعیت معلم و پذیرش بیشتر معلم از سوی ذی‌نفعان می‌گردد. در عمل نیز در محیط‌های آموزشی و تربیتی موجب اثربخشی بیشتر فعالیت آموزشی و تربیتی معلم می‌شود.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۲۰

شماره صفحات: ۱۱۴-۱۳۴

واژه‌های کلیدی:

مرجعیت، معلم، دانش‌آموز، دوره ابتدایی

مقدمه

مرجعیت معلم به معنای داشتن شایستگی و صلاحیت دانشی و علمی، نگرشی و مهارتی لازمی است که معلم با بدست‌آوردن آنها می‌تواند در فرایند تعلیم‌وتربیت به پرورش و توسعه ابعاد مختلف وجودی دانش‌آموزان کمک کند. درواقع، افزون بر اخلاق و رفتار بیرونی، بخش مهمی از مرجعیت معلم مجموعه آگاهی‌ها و مهارت‌های ذهنی است که معلم را در شناخت و تحلیل مسائل و موضوعات مرتبط با تعلیم‌وتربیت توانا می‌سازد (Aghaei, ۲۰۲۳: ۱۲۲). بسیاری از روان‌شناسان معتقدند که معلمان توانمند و فرهیخته نقش مهمی در انتقال، یادگیری مفاهیم و گسترش توانایی‌های ذهنی کودکان ایفا می‌کنند. بدیهی است فرایند پرورش کودکان توسط معلمان زمانی به بهترین شکل محقق می‌شود که معلمان از مرجعیت در ابعاد مختلف آن، خلاقیت و خودشکوفایی برخوردار باشند (Bandad, ۲۰۲۲). در جامعه متحول کنونی معلم به‌عنوان پیشگام تغییر و تحولات، در صورتی قادر به هماهنگی و همراهی با این تحولات سریع خواهد بود که به دانش، مهارت و نگرش لازم مجهز گردد. در حقیقت موفقیت، رشد، کمال و شایستگی مردان و زنان فردای جامعه ما، به دانایی، توانایی، صلاحیت، تلاش و احساس مسئولیت معلمان امروز بستگی دارد. پرواضح است که صلاحیت و شایستگی معلمان که می‌توانند مسیر و نردبان رشد و ترقی را برای فراگیران، هموار و مساعد کند. همپنین "اساسی‌ترین عامل پیشرفت در سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی، علمی و آموزشی یک کشور، وجود معلمان لایق و خردمند است. از آنجاکه کودکان مهم‌ترین سرمایه‌های یک جامعه محسوب می‌شوند و رشد و آموزش منظم و صحیح آنها می‌تواند در آینده چرخ‌های اقتصادی، سیاسی و نظامی یک جامعه را به گردش درآورد و مجریان اصلی این آموزش‌ها در محیط واقعی، معلمان هستند، چنانچه از مرجعیت و سندیت لازم برخوردار نباشد، زبان‌های جبران‌ناپذیری بر جای می‌گذارد" (Raeeszadeh, ۲۰۲۴: ۲). بنابراین باتوجه به اهمیت موضوع یادشده، هدف از انجام چنین پژوهشی، شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر دانش‌آموزان و معلمان دوره ابتدایی می‌باشد.

آموزش و پرورش، آینه تمام‌نمای فرهنگ، ارزش‌ها و میراث تربیتی هر ملت و کشور تلقی می‌گردد و شاخص عمده و برجسته یک نظام تعلیم‌وتربیت، دستیابی به آرمان‌های بلند و اهداف متعالی فرهنگ خود می‌باشد. هدف غایی نظام آموزش و پرورش یک کشور قبل از هر چیز تربیت انسان‌های با هویتی است که در شکل‌دهی و تحقق بخشی این اهداف، مشارکت خلاق و فعال داشته باشند (Raeeszadeh, ۲۰۲۴: ۳). هدف عالی نظام آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران نیز باتکیه بر مکتب اسلام و معارف فرهنگ غنی آن، ناظر بر رشد همه‌جانبه ابعاد شخصیت انسان است و نظام برنامه‌ریزی و اجرای آموزش و پرورش باید به گونه‌ای باشد که باتوجه به منابع مهم مادی و معنوی جامعه و با بهره‌گیری از شیوه‌ها و راهبردهای مؤثر و کارآمد، در تربیت نسلی بکوشند که اعتقاد به مبانی دین اسلام، عمل نمودن به احکام و آداب الهی و برخورداری از سجایا و فضایل اخلاقی، سرلوحه همه فعالیت‌ها و سرفصل تمامی رفتارهای فردی و اجتماعی آن نسل قرار بگیرد (Rahmani, ۲۰۲۴). مدرسه، بعد از خانواده به‌عنوان دومین رکن تربیت و کانون اصلی است که در آن افراد تربیت می‌شوند. عوامل مختلفی در مدرسه وجود دارند که در امر تربیت مؤثرند که مهمترین و اثرگذارترین عامل در تربیت، معلم است. زیرا این معلم است که به همه آن عوامل جان می‌بخشد و آن‌ها را سودمند و نتیجه‌بخش می‌گرداند و آن‌ها را به همدیگر ارتباط می‌دهد، فرهنگ جامعه را حفظ کرده و ارتقاء می‌دهند، به رفتار دانش‌آموز شکل داده و زمینه هویت‌یابی ایشان را فراهم می‌کند و افراد مورد نیاز جامعه را تربیت می‌کند (Daneshfar, ۲۰۲۲: ۱۴).

معلم به‌عنوان مهم‌ترین عامل نظام تعلیم‌وتربیت، افزون بر نقش هدایت، حمایت و تقویت، در رشد و پرورش ابعاد وجودی دانش‌آموزان و زمینه‌سازی دست‌یابی ایشان به تشخیص و هویت متعین، نقش مهمی ایفا می‌کند. در حقیقت، کل شخصیت معلم در تغییر و تحول روحی، فکری و نگرشی دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد. تمام فعالیت‌های وی، از مدیریت کلاس درس گرفته تا نحوه پوشش، گفتار و کردار او تا افکار و اندیشه‌هایش در فرآیند رشد کودک و نوجوان، مؤثر است تا جاییکه نسل‌ها را به هم پیوند داده و فرهنگ جامعه را حفظ و در صورت نیاز تغییر و تکامل می‌بخشد. همپنین "معلم، اساسی‌ترین عامل در ایجاد موقعیت مطلوب در تحقق اهداف نظام تعلیم‌وتربیت بوده و نقش وی در هدایت آینده سازان جامعه غیرقابل انکار است". همچنین معلم می‌تواند علاوه بر نقش مثبت در پیشرفت تحصیلی، در جریان رشد فرهنگ و ارزش‌های یک جامعه نیز مؤثر واقع شود. معلم به واسطه تعامل با بخشی از جامعه می‌تواند در نقش الگو ظاهر شده و در نهادینه سازی هنجارهای اجتماعی و به طور کلی هنجارپذیری و جامعه پذیری قشر نوجوان و جوان ایفای نقش نماید (Hami, ۲۰۲۱).

بحث درباره مؤلفه‌های مرجعیت همچنین اقتدار معلم، درواقع پرداختن به یکی از مسائل کلیدی در کل فرایند تربیت و آموزش است، موضوعی که در ارتباط با این موضوع اتخاذ می‌گردد، می‌تواند پیامدهای تعیین‌کننده‌ای برای مربیان، همچنین برای خود معلمان داشته باشد. اما اینکه مؤلفه‌های مرجعیت چیست و در تربیت چه جایگاه و نقشی دارد، مورد بحث مربیان و فیلسوفان تربیت از زمان‌های دور بوده است.

تمام افرادی که در زمینه آموزش و پرورش فعالیت می‌کنند، با موضوع مرجعیت معلم و مفاهیمی هم‌معنا همچون سندیت یا اقتدار معلم آشنا هستند. در حوزه نظر، سندیت و مرجعیت معلم به عنوان یکی از اصول تعلیم و تربیت (Shokouhi, ۲۰۲۲ and Shariatmadari, ۲۰۲۱: ۲۷۱) و موضوعات چالشی و بحث‌برانگیز آن قلمداد شده است. آنچه پرواضح است این که برای دستیابی به یک آموزش و تربیت مطلوب و باکیفیت، نیاز است که معلم از مرجعیت، یا به تعبیری سندیت و اقتدار لازم برخوردار باشد تا بتواند بر اساس آن با تعامل صحیح با دانش‌آموزان، کلاس درس را به نحو مطلوب مدیریت نماید. اهمیت این پژوهش از این نظر می‌باشد که با تأکید بر آن چه در حوزه عملی تربیت می‌گذرد، در پی شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نگاه دانش‌آموزان و معلمان دوره ابتدایی ایران است. در صورتی که فهرستی از مؤلفه‌های مرجعیت معلم از منظر معلمان و دانش‌آموزان به عنوان عناصر و عوامی اصلی تربیت فراهم شود، این امکان را برای معلمان فراهم می‌کند که با عمل بر اساس این شاخص‌ها و مؤلفه‌ها، در حرفه خود و به‌ویژه در میدانگاه عملی کلاس درس و مدرسه، عملکرد مطلوب تری داشته باشند. بنابراین، این پژوهش در صدد وضوح بخشی به این موضوع با اهمیت در عرصه عملی تربیت و کلاس درس و مدرسه از منظر معلمان و دانش‌آموزان می‌باشد. پرسش اصلی پژوهش نیز عبارت است از این که مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر دانش‌آموزان و معلمان دوره ابتدایی کدامند؟ پرسش‌های فرعی پژوهش نیز عبارتند از: الف. مؤلفه‌های مرجعیت معلم، از نظر معلمان دوره ابتدایی کدام‌اند؟ ب. مؤلفه‌های مرجعیت معلم، از نظر دانش‌آموزان دوره ابتدایی کدام‌اند؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در حقیقت، مرجعیت معلم از این جهت است که دانش‌آموزان آن‌ها را به عنوان الگوی خود در زندگی فردی و اجتماعی می‌پذیرند. مرجعیت و سندیت معلم در تربیت رسمی و عمومی واجد چند ویژگی مهم است. نخست این که انعطاف دارد؛ یعنی تابع شرایط رشدی معلم، ساحت‌های تربیت و انواع تربیت است. همچنین این‌گونه سندیت و مرجعیت معلمان با عنایت به اصل حفظ و ارتقای آزادی معلمان، محرک مشارکت و تعامل با متربیان است. از توجه به اقتدار شخصیتی معلم ناشی از احراز شایستگی اخلاقی و حرفه‌ای به‌ویژه در فرایند گزینش و تربیت معلم و فراهم نمودن فرصت‌های عمل آزادانه و خلاقانه برای معلمان در ارائه برنامه‌های تربیتی در چهارچوب اصول و سیاست‌های مصوب، از مصادیق این اصل محسوب می‌شوند (۷: ۲۰۲۴، Bagheri, quote from Raeeszadeh). البته باید در نظر داشت که مرجعیت معلم هیچ منافاتی با آزادی متربی ندارد؛ زیرا معلم می‌تواند با درک درست از شرایط رشدی متربی برای او شرایط انجام عمل اختیاری و آگاهانه را فراهم آورد (۲۶۱: ۲۰۲۱، Hassani).

اصل سندیت و مرجعیت بیان‌کننده این است که آموزش دانش‌آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی باید براساس برنامه‌درسی از پیش طراحی شده باشد. درواقع سندیت به معنای تعلیم و تربیت دارای نظام ساختاری می‌باشد. از مثال‌های سندیت برنامه درسی می‌توان به سندیت علم و سندیت معلم اشاره کرد (۲۷۱: ۲۰۲۱، Shariatmadari). بر اساس نظریه کرشن اشتاینر اصل سندیت بر سه اصل استوار است: ۱. مادامی که نمی‌توان عمل تربیتی را به اطاعت مطبوع پیروی (خودخواسته) بنیاد نمود از اطاعت جبری (تحمیل‌شده از خارج) استفاده شود. ۲. مفهوم سندیت را به‌وسیله‌ی پرورش حس احترام و ترس نسبت به منافع عینی و به‌ویژه شخصی گسترش یابد. ۳. هرچه زودتر دانش‌آموزان را در قلب جوامع ارزش‌ها وارد نمود تا موجبات رشد احساس سندیت را که به کار تحقق مفهوم ارزش می‌آید، فراهم شود. بر اساس دیدگاه دکتر هوشیار، کودک از دودن، بازی کردن، دوچرخه‌سواری و غیره قادر به کسب موفقیت در امتحانات و اخذ مدرک نیست؛ و بهتر است در این خصوص برنامه مدارس سند و مرجع قرار گیرند. باتوجه به این که تمرینات مدرسه‌ای از سندیت و اعتبار کافی برخوردارند؛ برای تقویت نیروهای جسمانی و نفسانی و ایجاد عادات پسندیده لازم هستند (۴۴: ۱۹۵۲، Hoshyar). آزادی نیز از منظر کرشن اشتاینر، زمانی اتفاق می‌افتد که معلم، دانش‌آموز را آزاد بگذارد تا درباره رفتار خویش تصمیم بگیرد و در شرایط مختلف زندگی دست به انتخاب عاقلانه بزند. معلم باید بتواند دو اصل سندیت و آزادی را برحسب میزان پیشرفت متربی پیش برده و از حالت وابستگی به سمت استقلال سوق دهد. جهت نیل به پرورش واقعی، کودک امروز که فرد بالغ آینده است؛ باید بتواند به هر آنچه نیکو و پسندیده می‌داند تحقق بخشد. مشاهدات و آزمایشات متعددی گویای این است که آدمی از بدو تولد و به‌صورت فطری خواهان آزادی است و هرچه از آزادی محروم شود سبب رنج و درد وی می‌شود تا جایی که گاهی از رسیدن به کمالی که استعداد آن را دارند باز می‌ماند (۵: ۲۰۱۸، Toli).

معلم مهم‌ترین عامل نظام آموزشی است و نقش تربیتی و آموزشی او در هدایت دانش‌آموزان، بسیار بارز و قابل توجه است. به همین دلیل در طول تاریخ دانشمندان، فیلسوفان و مربیان بزرگ، دیدگاه‌ها و نظرات بسیار مهمی درباره نقش تربیتی و آموزشی معلم و جایگاه مرجعیت او مطرح کرده‌اند. به باور ابن‌سینا، معلم باید عاقل، متدین، بصیر، مؤدب و ماهر در تربیت کودکان، پاکیزه و باانصاف باشد. زیرا معلم الگوی مورداعتماد دانش‌آموز به شمار می‌رود و او است که در صورت داشتن صفات انسانی مذکور، می‌تواند آنها را در کودکان به وجود آورد. همچنین ابن‌سینا خوش‌خلقی را برای معلم ضروری می‌داند. زیرا معلم باید برای نفوذ در دل کودک بکوشد و این بدون داشتن اخلاق و کردار خوب امکان ندارد. پاکیزگی، انصاف و هوشیاری معلم نیز در موفقیت او بسیار مؤثر است (۱۰۵: ۲۰۱۷، Mortazavi). غزالی

می‌گوید: معلم در قلب و روح انسان نفوذ می‌کند و بدون تردید شریف‌ترین مخلوق روی زمین، انسان است؛ و شریف‌ترین قسمت انسان قلب او است که کار معلم پاک‌سازی آن و راهنمایی آن به‌سوی خداوند است. از نظر وی معلم باید به علم خود عامل باشد. از نظر ابن‌خلدون معلم باید به هنر آموزش و تربیت توجه کند. فقط داشتن علم و دانش برای معلم شدن کافی نیست، بلکه معلم باید کودک را به خوبی بشناسد، به میزان استعدادهای ذهنی او پی ببرد و سپس کار آموزش را شروع کند. از نظر وی آموزش و پرورش یک امر اجتماعی و انسانی است و زمانی نتیجه مطلوب می‌دهد که میان معلم و دانش‌آموز ارتباط انسانی و اخلاقی شایسته و مناسب بوجود آید (Mousavinia, ۲۰۱۲: ۱۰۴).

همچنین تخصص و تسلط بر رشته درسی عاملی مهمی در مقبولیت یافتن معلمان نزد دانش‌آموزان است. همپنین وثاقت از جمله مؤلفه‌های مرجعیت معلم محسوب می‌شود. بدین معنا که دانش‌آموزان اطمینان داشته باشند که معلمان تنها مطالب درست و حق را بیان می‌کند (Mohtaram, ۲۰۱۵: ۴۱). از دیگر مؤلفه‌های مرجعیت معلم، می‌توان به محبوبیت معلم اشاره کرد. محبوبیت از شرایط لازم برای تأثیرگذاری بر شخصیت دانش‌آموزان است. محبوبیت معلم به او این امکان را می‌دهد تا به‌آسانی موانع تبدیل باورهای ذهنی به ایمان قلبی را از میان بردارد و بدین ترتیب، بذر باورهای دینی را در روح و قلب دانش‌آموزان به بار بنشاند (Haq-Shenas, ۲۰۱۶: ۳۱). یافته‌های روان‌شناسان نشان می‌دهد که "هرچه مخاطبان نگاه مثبت‌تری به گوینده داشته باشند، ارتباط را مثبت‌تر ارزیابی می‌کنند و احتمال بیشتری دارد که نگرش خود را مطابق نظر گوینده تغییر دهند" (Hatami, ۲۰۱۹: ۵۹).

از میان اندیشمندان خارجی، فریره معتقد است که چیزی به نام آموزش و پرورش بی‌طرف وجود ندارد. آموزش یا به‌صورت وسیله‌ای عمل می‌کند که شرکت نسل جوان را در پذیرش منطق نظام کنونی آسان می‌سازد و آن‌ها را به اطاعت از این نظام وادار می‌سازد یا به‌صورت تمرین آزادی درمی‌آید. به اعتقاد فریره با انسان سرکوب‌شده هیچ توسعه‌ای امکان‌پذیر نیست نظر او بر این فرض مبتنی است که نقش وجودی انسان این است که به‌عنوان فردی ظاهر گردد که بر دنیای خود اثر می‌گذارد و آن را تغییر می‌دهد و از این طریق امکانات بیشتر و گسترده‌تری برای زندگی فردی و اجتماعی فراهم می‌سازد (Chen, ۲۰۱۸). یاسپرس، نیز بر این باور بود که در فرایند تربیت، آزادی و اقتدار به یکدیگر وابسته‌اند هیچ یک از آن‌ها بدون دیگری نمی‌تواند حقیقی‌تر، ناب‌تر و ژرف‌تر گردد. آن‌ها تنها زمانی ضد یکدیگر می‌شوند که آزادی، خودسری شود و اتوریته عامل خشونت. به هر نسبت که تضاد آن‌ها بیشتر شود به همان نسبت از حقیقت خود دورتر می‌گردند. اگر اقتدار به درون آزادی راه نیابد انسان نمی‌داند چه کند و اگر آزادی نباشد، اتوریته به‌صورت خشونت و عامل وحشت درمی‌آید (Naqibzadeh, ۲۰۲۲). کمیوس بر این باور است که معلم افزون بر کتاب‌درسی، باید از مواد، وسایل و اشیایی که در محیط اطراف وجود دارد، نیز در امر تدریس استفاده کند. در صورت دسترسی نداشتن به اشیاء و حقایق خارجی باید تصویر، شکل و نمونه‌های آن‌ها را در هنگام تدریس به کار گیرد. او به معلمان توصیه می‌کند که هر چه را که می‌خواهید دانش‌آموزان به آن عمل کنند، از راه عمل کردن به آن‌ها یاد دهید (Mortazavi, ۲۰۱۷: ۱۰۴). هربارت معتقد است تدریس معلم نباید صرفاً القای دانش، اطلاعات و معلومات به دانش‌آموز باشد، او روش آموزش خاصی به معلمان پیشنهاد کرد که شامل پنج مرحله است: ۱. مرحله آماده سازی، ۲. مرحله عرضه کردن، ۳. مرحله ارتباط، ۴. مرحله تنظیم و ۵. مرحله کاربرد. معلم در مرحله آخر باید دانش‌آموز را راهنمایی کند، تا بتواند افکار، معلومات و دانستی‌های خود را به کار گیرد. در این مرحله دانش‌آموز یاد می‌گیرد که چگونه و در چه مواردی از آموخته‌های خود در زندگی استفاده کند. از نظر باتلر معلم باید به رشد و تکامل همه جانبه شخصیت دانش‌آموزان توجه داشته و اهمیت ویژه‌ای برای این امر قایل باشد. او باید در پرورش قدرت خلاقیت، ابتکار، قضاوت صحیح و احترام به ارزش‌های والای انسانی در دانش‌آموزان، تلاش کند (Mousavinia, ۲۰۱۲: ۱۰۵). راسل نیز بر این باور بود که روش تدریس معلم باید بر اساس اصالت فعالیت‌ها و افکار و اندیشه‌های دانش‌آموزان انتخاب شود. بدین معنی که معلم باید زمینه کنجکاوی، تحقیق و جستجوگری را برای شاگردان فراهم کند تا آن‌ها بتوانند به فعالیت، پژوهش و کشف حقایق در زمینه‌های گوناگون علمی و اجتماعی بپردازند (Asdebighi, ۲۰۱۸). راجرز عقیده دارد که معلم باید شاگردان را در جریان مسائل و موضوعاتی قرار دهد که برای آن‌ها اصالت، ارزش و واقعیت داشته باشد. به نظر وی وقتی کودکان احساس آزادی و مسئولیت می‌کنند و در محیطی با تفاهم و برابری و مهرآمیز قرار می‌گیرند، راه معقول و خردمندانه‌ای برمی‌گزینند و از روی میل و رغبت به آموختن تن می‌دهند و رشد اجتماعی بی‌ریا و خالصانه‌ای پیدا می‌کنند (Mortazavi, ۲۰۱۷: ۱۰۴).

در بررسی پیشینه پژوهش، می‌توان به پژوهش فرجی و همکاران (۱۴۰۱) اشاره کرد که با هدف بررسی و تبیین حدود نسبت آزادی و اقتدار در اسناد رسمی آموزش و پرورش جمهوری اسلامی ایران (با تأکید بر رابطه معلم و دانش‌آموز) انجام شده است. نتایج حاصل از تحلیل یافته‌های این مطالعه نشان داد که اسناد آموزشی جمهوری اسلامی ایران بر اساس فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی تنظیم شده و با تأکید بر معلم محوری موجب مشروعیت سلطه و اقتدار معلم در برابر دانش‌آموزان شده و آزادی‌های فردی دانش‌آموزان را کاهش می‌دهد. همچنین نتایج بدست آمده حاکی از آن است که اسناد آموزشی ایران تصویری متناقض از آزادی ارائه می‌کند. همین امر موجب می‌گردد تا دلالت‌های تربیتی متعارضی پیش روی سایر اسناد آموزشی قرار گیرد.

مطالعه‌ای توسط خیرخواه و همکاران (۱۳۹۹)، باهدف بازنمایی تجارب زیسته معلمان نسبت به قلدری دانش‌آموزان در دوره ابتدایی انجام شد. یافته‌های مطالعه نشان داد که قلدری را می‌توان در دو متغیر جنسیت و سن مدنظر قرار داد و باتوجه به تجربه و مشاهدات معلمان می‌توان برای قلدری اشکال متفاوتی را در نظر گرفت که شامل؛ قلدری جسمانی و روانی، قلدری قومیتی و فرهنگی و همچنین قلدری سنتی و مدرن است. همچنین یافته‌ها نشان داد که ابتدا می‌بایستی دیدگاه‌ها و باورهای معلمان را مدنظر قرار داد و باتوجه به تجربه و مشاهدات معلمان می‌توان روش‌های پیشگیری از قلدری را در سه دسته در نظر گرفت که شامل؛ وضع قوانین در کلاس درس و مدرسه، شناخت ویژگی‌های دانش‌آموزان و افزایش میزان نظارت است. بر اساس نتایج پژوهش، معلمان به‌عنوان افرادی که بیشترین ارتباط را با دانش‌آموزان دارند، هنگام بروز مشکلاتی از قبیل قلدری، در ردیف اول رسیدگی به این مسائل قرار می‌گیرند.

مطالعه‌ای دیگر توسط سرگزی و همکاران (۱۳۹۹)، باهدف ارائه الگوی رابطه معلم-شاگرد بر اساس مبانی اسلام انجام شد. نتایج نشان داد که معلم در آموزش، با درنظرگرفتن عاملیت شاگرد، در جستجوگری، معلم و مربی کاشف و پرسشگر و در رفتار، معلم اسوه و مربی اسوه گزین می‌باشد (Sargazi, ۲۰۱۹).

مطالعه‌ای دیگر توسط کریمی و همکاران (۱۴۰۳) باهدف بررسی پدیدارشناسانه تجارب زیسته والدین از شیوه‌های اعمال اقتدار و آزادی در تربیت فرزند و پیامدهای آن در تعلیم و تربیت انجام شد. یافته‌ها نشان داد در مجموع ۶ کد انتخابی ناظر به شیوه‌های اعمال آزادی و اقتدار در تربیت فرزند مؤثرند: ۱- شیوه‌های اعمال اقتدار در تربیت کودک ۲- شیوه‌های اعمال آزادی در تربیت کودک ۳- چگونگی مدیریت تعارض میان آزادی و اقتدار در تربیت، ۴- پیامدهای اعمال اقتدار در تربیت فرزند ۵- پیامدهای اعمال آزادی در تربیت فرزند و ۶- شیوه‌های برخورد با کودک در صورت عدم رعایت حدود و قوانین خانواده توسط او (Karimi, ۲۰۲۴).

مطالعه‌ای توسط تیری ۱ و همکاران در سال ۲۰۰۰ انجام شد. این مطالعه ماهیت اقتدار معلم در مدارس فنلاند را مورد بحث قرار می‌دهد. یافته‌های پژوهش نشان داد که رفتار معلمان شامل ابزارهای دستکاری برای کنترل زندگی در کلاس درس است (Tirri, ۲۰۰۰: ۱۵۷).

مطالعه‌ای توسط دیتریش ۲ و همکاران باهدف بررسی نقش معلمان در درگیری قلدری دانش‌آموزان دارای مشکلات عاطفی و رفتاری انجام شد. این مطالعه بررسی می‌کند که آیا روابط بین EBD دانش‌آموزان و درگیری قلدری دانش‌آموزان با حمایت عاطفی معلمان و کیفیت جو رابطه معلم و دانش‌آموز در ارتباط است یا خیر. نتایج نشان می‌دهد که تنها تلاش‌های مشترک معلمان برای بهبود جو روابط مدرسه، مکانیسم‌های مهمی برای توضیح مشارکت دانش‌آموزان EBD در قلدری است (Dietrich, ۲۰۲۳).

نتایج مطالعه‌ای دیگر نشان می‌دهد که ویژگی‌ها و شایستگی‌های معلمان ۹/۲ درصد از تفاوت‌های عملکرد دانش‌آموزان را تبیین می‌کنند. اگرچه اثر کلی را می‌توان متوسط در نظر گرفت، اما بررسی دقیق ویژگی‌ها و شایستگی‌های معلم برخی از اندازه‌های اثر بزرگ‌تر را نشان داد. این مورد نگرش تأملی معلمان، رشد حرفه‌ای آنها و خودکارآمدی تدریس است (Martin, ۲۰۲۳).

در مجموع بر اساس یافته‌های بررسی متون در مطالعات خارجی، می‌توان گفت: سبک‌های مدیریت کلاس توسط معلمان در نحوه جامعه‌پذیری متربیان، انعطاف‌پذیری فرهنگی، خلاقیت، بهزیستی عاطفی و خلاقیت آن‌ها مؤثر است؛ بنابراین توجه به مرجعیت معلم از مواردی است که در فرایند پذیرش و ترتیب معلمان باید موردتوجه ویژه قرار گیرد. همچنین فراهم نمودن فرصت‌های عمل آزادانه و خلاقانه برای معلمان در ارائه برنامه‌های تربیتی در چهارچوب اصول و سیاست‌های مصوب می‌تواند گام مهمی در جهت بهبود آموزش‌های متربیان باشد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی به روش پدیدارشناسی است که باهدف شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر دانش‌آموزان و معلمان دوره ابتدایی انجام شد. مشارکت‌کنندگان بالقوه پژوهش معلمان و دانش‌آموزان دوره دوم ابتدایی مدارس شهرضا بودند. مشارکت‌کننده‌ها، دانش‌آموزان دختر و معلمان دوره دوم ابتدایی شهرضا اشتغال بکار یا تحصیل داشتند. انتخاب مشارکت‌کننده از نوع هدفمند مبتنی بر معیار انجام شد. معیار انتخاب مشارکت‌کننده معلم عبارت‌است از: ۱. سابقه خدمت بیش از ۱۰ سال یا حداقل ۳ سال سابقه تدریس دوره دوم ابتدایی، ۲. مقبولیت بین معلمان و دانش‌آموزان طبق نظرسنجی از همکاران ۳. معلمان دارای تحصیلات بالاتر از کارشناسی یا معلمانی که در زمینه پژوهش دارای کتاب، مقاله یا پژوهش بوده‌اند. معیار انتخاب مشارکت‌کننده دانش‌آموز عبارت‌است از: ۱. دانش آموز پایه چهارم، پنجم یا ششم باشد. ۲. دانش آموز، زبان فارسی را به‌خوبی درک کند و بتواند به سؤالات پاسخ دهد.

^۱. Tirri

^۲. Dietrich

۳. طبق نظر معلم، دانش‌آموز از نظر وضعیت درسی از درک مطلوبی برخوردار باشد. فرآیند نمونه‌گیری تا رسیدن به نقطه اشباع نظری ادامه پیدا کرد. در این پژوهش، در مجموع ۱۵ دانش‌آموز و ۱۵ نفر از معلمان مشارکت نمودند. گردآوری داده‌ها به روش مصاحبه نیمه ساختارمند انجام شد. به منظور اعتباریابی داده‌های جمع‌آوری شده در مطالعه، از روش تأیید اعضای شرکت‌کننده در مطالعه استفاده شد. بدین منظور نتایج و داده‌های مطالعه در اختیار چند تن از شرکت‌کنندگان قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد تا نظرات خود را در رابطه با تصدیق‌پذیری و اعتبار مفاهیم ابراز و گزارش نمایند. از روش کدگذاری سه‌مرحله‌ای اشتراوس و کوربین ۳ شامل کدگذاری باز، محوری و گزینشی در دسته‌بندی و تحلیل داده‌ها استفاده شد. روش تحلیل داده‌ها شامل: الف). تخلص داده‌های حاصل از مصاحبه ب). عرضه داده‌ها ج). نتیجه‌گیری خواهد بود.

یافته‌ها

در این پژوهش محتوای متن مصاحبه‌ها به‌صورت سطر به‌سطر کدگذاری گردید. بر اساس داده‌های حاصل از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته در مرحله کدگذاری باز ۸۴ گزاره اولیه، در مرحله کدگذاری محوری ۲۰ مقوله شامل ۱۴ مقوله از دیدگاه معلم و ۶ مقوله از دیدگاه دانش‌آموز و در مرحله کدگذاری انتخابی: الف: مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر معلمان، ب: مؤلفه‌های مرجعیت معلم از نظر دانش‌آموزان ارائه گردید.

جدول ۱: مفاهیم اولیه، اصلی و محوری استخراج شده از مصاحبه‌های معلمان

شواهد	کدهای باز (مفاهیم)	کدهای محوری (مقوله‌های فرعی)	کد انتخابی
به نظر من برای یک معلم مرجع بسیار اهمیت دارد که به‌روز باشد. (کد نمونه: ۱)	به‌روز بودن معلم	استفاده از مطالب و مهارت‌های تکمیلی و نو جهت ارتقا کارایی و مهارت	مرجعیت معلم
یک معلم موفق از نظر من باید همیشه و به طور پیوسته اطلاعات خود را به‌روز نماید. (کد نمونه: ۴)	به‌روزرسانی پیوسته اطلاعات		
معلم مرجع باید به اطلاعات خود مسلط باشد. معلم زمانی تسلط کافی دارد که علم خود را به‌روز نماید. (کد نمونه: ۶)	تسلط به اطلاعات		
داشتن علم در معلمان از ضرورت‌های اصلی است؛ اما آنچه بسیار اهمیت دارد توانایی معلم در انتقال مفاهیم است. چه‌بسا معلمان باسوادی که علی‌رغم دانش بسیار قادر به انتقال آن نمی‌باشند. (کد نمونه: ۹)	توانایی انتقال مفاهیم		
معلمی که هر لحظه علم و دانش خود را بروز رسانی کند و همواره در حال مطالعه و یادگیری باشد؛ الگوی خوبی برای درس‌خواندن دانش‌آموزانش می‌باشد. (کد نمونه: ۱۲)	پویایی علم		
تسلط و مهارت کافی در زمینه‌های علمی (کد نمونه: ۱)	مهارت علمی	استفاده از مفاهیم علمی به‌صورت	
معلم باید در کارش تخصص داشته باشد. (کد نمونه: ۳)	تخصص و مهارت		
تسلط علمی در جهت ارائه مفاهیم مهم و اصلی (کد نمونه: ۴)	تسلط علمی		
مطالب درسی ارائه شده توسط معلم باید هماهنگ با علم دنیا و دقیق باشد. (کد نمونه: ۶)	ارائه مطالب علمی دقیق		

دانش‌آموزان، معلم را منبع اطلاعات می‌دانند و از او به‌عنوان مرجع علمی یاد می‌کنند. (کد نمونه: ۱۱)	مرجعیت علمی معلم	دقیق و درست
	آگاهی و آمادگی معلم	معلمان آنی که با آگاهی و آمادگی کامل در کلاس درس حاضر می‌شوند، انتظارات مشخصی از دانش‌آموزانشان دارند و این رفتار را به آن‌ها نیز منتقل می‌کنند. (کد نمونه: ۱۲)
	مهارت تربیتی	تسلط به آخرین فنون تعلیم و تربیت (کد نمونه: ۱)
	اکرام دانش‌آموزان و ارتباط عاطفی مناسب	احترام به دانش‌آموز و دوستی با آن‌ها (کد نمونه: ۲)
	توجه به ویژگی‌های فردی	معلم باید به ویژگی‌ها و تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توجه نماید. (کد نمونه: ۳)
	ارتباط دوستانه	معلم باید بتواند با بچه‌ها ارتباط خوب و دوستانه برقرار نماید. (کد نمونه: ۵)
	استمرار فعالیت‌های تربیتی	وقتی یک ویژگی در عمق وجود فرد نهادینه شد اگر ما بخواهیم آن را تغییر دهیم؛ زمان می‌برد؛ لذا استمرار فعالیت‌های تربیتی مهم است و نباید محدود باشد. (کد نمونه: ۸)
	قضاوت عادلانه	توجه به تفاوت‌های فردی و قضاوت عادلانه بین دانش‌آموزان (کد نمونه: ۹)
	محبت و جذب دانش‌آموز	روش‌های محبتی و مهربانانه به‌ویژه در مقاطع ابتدایی بسیار اثرگذار است. (کد نمونه: ۱۰)
	رفتار بر اساس تفاوت‌های فردی	معلم به‌عنوان راهبر اصلی باید بتواند توانایی خود را ارتقا بخشد تا بتواند در مواجهه با افراد و شرایط مختلف بهترین عملکرد را داشته باشد. (کد نمونه: ۱۱)
	عدم تهدید و تمسخر	معلم باید تحت هر شرایطی نگرش محترمانه‌ای نسبت به دانش‌آموز داشته باشد و دانش‌آموز را تهدید و مسخره نکند. (کد نمونه: ۱۲)
	ابتکار و خلاقیت در آموزش	معلم باید بتواند از تمام ابزارهای آموزشی بهره‌گیرد و همواره به دنبال جدیدترین ابتکارات آموزشی و خلاقیت در آموزش باشد. (کد نمونه: ۱)
	به‌کارگیری وسایل کمک آموزشی	استفاده از وسایل کمک آموزش در ارائه بهتر مؤثر است. (کد نمونه: ۳)
	استفاده از روش‌های نوین	استفاده از روش‌های نوین سبب علاقه‌مندی دانش‌آموز و جذب او به مبحث درسی می‌شود. (کد نمونه: ۵)
	توانایی کار میدانی	معلم باید توانایی کار میدانی داشته باشد. (کد نمونه: ۸)

		توجه به توانایی‌های علمی و عملی دانش‌آموزان و بهره‌گیری از این استعداد در هدایت دانش‌آموزان ضعیف‌تر (کد نمونه: ۱۰)	بهره‌گیری از توانایی عملی و علمی دانش‌آموز
		رفتار معلم باید مشارکتی و به‌دور از خودمحوری باشد تا به دانش‌آموز جهت ارائه نظرات خود میدان دهد. (کد نمونه: ۱۳)	کار مشارکتی
	اخلاق حسنة و رفتار پسندیده	از نظر اخلاقی معلم باید سعه‌صدر داشته باشد، کاردان و شکایا و صادق باشد. (کد نمونه: ۱)	سعه‌صدر و صداقت
		اخلاق و رفتار معلم از جمله: گذشت، ایثار و فداکاری و اقتدار او الگو دانش‌آموزان است. (کد نمونه: ۲)	ایثار، گذشت و اقتدار معلم
		بردبار بودن معلم و وقت‌گذاشتن برای یادگیری دانش‌آموزان ضعیف‌تر بسیار ضروری است. (کد نمونه: ۴)	بردباری و شکیبایی در آموزش
		صبر، دلسوزی و تعهد سه مؤلفه اصلی معلمان مرجع است. (کد نمونه: ۷)	صبر، دلسوزی، تعهد
		در وهله اول معلم یک روان‌شناس است که باید بتواند با همدلی دانش‌آموز را به خود جذب نماید. (کد نمونه: ۹)	همدلی
		معلم اثربخش همیشه پذیرای انتقادهای درست و سازنده است. (کد نمونه: ۱۱)	انتقادپذیری
		کنترل خشم و عدم فریادزدن در محیط کلاس می‌تواند باعث پذیرفته‌شدن شخصیت معلم توسط دانش‌آموزان شود یا به آن کمک کند. (کد نمونه: ۱۳)	کنترل خشم
		قاطعیت همراه محبت و مهربانی (کد نمونه: ۱۴)	محبت و مهربانی
	آراستگی ظاهری و طرز لباس پوشیدن	آراستگی، تمیز و مرتب بودن معلم مسئله‌ای کاملاً حیاتی است. (کد نمونه: ۲)	آراستگی ظاهر و لباس
		ظاهر معلم در وهله اول بسیار مهم است؛ چون بچه‌ها بسیار جزئی‌نگر هستند و با ورود معلم اولین چیزی که نظر آن‌ها جلب می‌کند مرتب و تمیز بودن معلم و حتی رنگ لباس معلم است. (کد نمونه: ۵)	تمیزی، مرتب بودن و رنگ لباس
		تنوع در پوشش لباس معلمان سبب جذب دانش‌آموزان به معلم و کلاس می‌گردد. (کد نمونه: ۶)	تنوع در پوشش
	توانایی معلم در اداره و مدیریت کلاس	مدیریت صحیح و کنترل کلاس از اصول اولیه هر معلم است. (کد نمونه: ۳)	مدیریت و کنترل کلاس
		جدیت کلامی و رفتاری معلم در کنار رابطه صمیمانه با دانش‌آموزان در مدیریت کلاس مهم است. (کد نمونه: ۵)	جدیت در رفتار و گفتار
		تنبيه و تشويق به‌موقع در تربیت دانش‌آموزان نقش مؤثری دارد. (کد نمونه: ۸)	تنبيه و تشويق بهنگام

	اقتدار و مدیریت کلاس	اقتدار معلم	اقتدار معلم در کنار سایر صفات او از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. (کد نمونه: ۴)
		جدیت و قانونمندی	معلم خوب، جاذبه و دافعه را باهم دارد. یعنی همان اندازه که مهربان است همان اندازه و به موقع جدی و قانونمند است. (کد نمونه: ۱۱)
	علاقه‌مندی آموزشی	علاقه به تدریس	علاقه معلم به تدریس و لذت‌بردن وی از فعالیت شغلی سبب افزایش علاقه‌مندی دانش‌آموزان و توانمندی هر چه بیشتر معلمان خواهد شد. (کد نمونه: ۶)
	مقبولیت رفتاری و گفتاری	مقبولیت	به نظر من مقبولیت در رفتار و گفتار معلم از اساس مرجعیت معلم است. (کد نمونه: ۹)
	توانایی در انتقال مؤثر مطالب	قدرت بیان	معلمانی که قدرت بیان خوبی دارند راحت‌تر با دانش‌آموزان ارتباط برقرار می‌کنند و الگوی مناسبی برای آن‌ها هستند. (کد نمونه: ۱۲)
	پیروی از قوانین و مقررات	قانون‌مداری	کلیدی‌ترین نکته در حفظ اقتدار معلم، قانون‌مداری است. اولین باری که معلم قانون‌های تعیین شده را زیر پا می‌گذارد؛ اولین آجرهای دیوار اقتدار خود را بر می‌دارد. (کد نمونه: ۱۳)
		عمل‌گرا و صداقت در گفتار و کردار	معلم باید قول و عملش یکسان باشد؛ یعنی به آنچه می‌گوید عمل کند. (کد نمونه: ۱۴)
	داشتن طرح و برنامه	طرح درس	برنامه داشتن (طرح درس) و طبق برنامه عمل کردن (کد نمونه: ۱۴)
	مثبت‌نگری	نگرش مثبت	معلمان موفق دارای نگرش مثبت‌تری نسبت به دانش‌آموزان و توانایی‌های آن‌ها هستند که منجر به افزایش پیشرفت تحصیلی و موفقیت آن‌ها می‌شود. (کد نمونه: ۱۵)

در جدول بالا مجموعه‌ای از عوامل مؤثر بر مرجعیت معلمان با استفاده از اطلاعات استخراج شده از مصاحبه معلمان گردآوری شد. هر یک از مؤلفه‌های ذکر شده به نحوی بر فرآیند آموزش و تربیت دانش‌آموزان نقش ویژه‌ای را ایفا می‌نمود. نکته قابل اهمیت این است که هیچ یک از این موارد به‌تنهایی پاسخگوی نیازهای متعدد دانش‌آموزان نخواهد بود و برای نیل به اهداف غایی به مجموعه‌ای از این عوامل در کنار هم نیاز است. به‌عنوان مثال: معلم هر چه به مسائل آموزشی اشراف کامل داشته باشد؛ ولی در بحث تربیت و مسائل رفتاری ضعیف عمل نماید، آسیب‌ها هم در فرآیند تربیتی و هم در فرآیند آموزشی نمود پیدا خواهد کرد. یا حالتی را در نظر بگیریم که هم بحث آموزش و هم رفتار و برخورد معلم کاملاً اصولی است؛ اما در ظاهر وی آراستگی لازم دیده نمی‌شود. همین امر بر سایر ابعاد آموزشی و تربیتی اثر مستقیم و گاهی غیرمستقیم خواهد داشت؛ بنابراین مجموعه عوامل ذکر شده در کنار هم مثرتر بوده و به‌تنهایی کافی نمی‌باشد.

جدول ۲: مفاهیم اولیه، اصلی و محوری استخراج شده از مصاحبه‌های دانش‌آموزان

شواهد	کدهای باز	کدهای محوری	کد انتخابی
-------	-----------	-------------	------------

مرجعیت معلم	نوشتن زیبا	خوش خط	دوست دارم یک معلمی الگویم باشد که دست خط خوبی داشته باشد. (کد نمونه: ۱۱)
	ایمان و تقوا	با ایمانی	من معلمان باایمان را دوست دارم؛ زیرا اخلاق و رفتار آن‌ها با دانش‌آموزان تند و خشن نیست و با آرامش صحبت می‌کنند. (کد نمونه: ۱۵)
	آراستگی ظاهری	پاکیزگی	معلم الگو باید تمیز و پاکیزه باشد تا دانش‌آموزان از او الگو گیرند. (کد نمونه: ۳)
		طرز پوشش	اولین ویژگی هر معلم که بسیار دیده می‌شود طرز پوشش اوست که باید مطابق کلاس درس باشد. (کد نمونه: ۵)
	اخلاق منعطف و صمیمی در برخورد با دانش‌آموزان	مهربانی	به نظر من معلم باید خوش اخلاق و مهربان باشد. (کد نمونه: ۱)
		درک کردن	یک معلم خوب باید دانش‌آموز را درک کند و برخورد مهربانی با او داشته باش و مثلاً اگر کسی اجازه آب خوردن خواست به او این اجازه را بدهد. (کد نمونه: ۲)
		دلسوز	یک معلم الگو از نظر من باید دلسوز باشد و کسی که درسش ضعیف است را سرزنش نکند. (کد نمونه: ۴)
		جدیت و انعطاف‌پذیری	یکی از مهم‌ترین نکات در کامل‌بودن معلم، اخلاق و رفتار او است. معلم باید جدی و عین حال مهربان باشد؛ تا در مواقع لازم بچه‌ها از او حساب ببرند. همچنین کلاس خشک نباشد. (کد نمونه: ۵)
		احترام به نظر دانش‌آموز	معلم باید به‌گونه‌ای رفتار کند که دانش‌آموزان به او احترام بگذارند. باید پایه باشد و به نظر دانش‌آموزان اهمیت دهد. (کد نمونه: ۶)
		خوش برخوردی	یک معلم خوب و الگو باید دلسوز و مهربان و خوش‌برخورد باشد. باید جوری با دانش‌آموز برخورد کند که بچه‌ها با او راحت بوده و بتوانند مشکلات کلاس و درس و حتی فردی را با او مطرح کنند. (کد نمونه: ۷)
		به‌کارگیری تشویق و تنبیه به‌موقع	یک معلم الگو باید در کنار مهربانی و تشویق دانش‌آموز، به‌موقع نیز جدی بوده و تنبیه نماید و تذکر دهد. اگر یکبار نتوانستیم مشق بنویسیم نترسیم و بتوانیم مشکلاتمان را توضیح دهیم. ولی مهربانی او به‌گونه‌ای نباشد که سبب سو استفاده شود. (کد نمونه: ۸)
		بخشنده بودن	معلم باید صبور باشد و زیاد تکالیف ندهد که سبب دلزدگی شود. او باید در برخورد با دانش‌آموزی که یادش رفته تکالیف را بنویسد گاهی بخشنده باشد. (کد نمونه: ۱۰)
		عدم مقایسه	به نظر من معلم نباید دانش‌آموزان را باهم مقایسه کند و آن‌ها را جلو دیگر دانش‌آموزان ضایع کند. همه دانش‌آموزان نیاز به تشویق و مهربانی دارند و نباید غرورشان شکسته شود. (کد نمونه: ۱۱)
		تعامل با دانش‌آموز در حل مسائل	به نظر من یک معلم الگو باید به حرف بچه‌ها گوش دهد و مشکلاتشان را حل نماید. وقتی یک معلم قهر و یا مشکل بین بچه‌ها

استفاده از مفاهیم علمی به صورت دقیق و درست	استفاده از مفاهیم علمی به صورت دقیق و درست		را حل می‌کند، بچه‌ها یاد می‌گیرند به جای اینکه طرف دوستشان را بگیرند مشکلشان را با حرف زدن حل کنند. (کد نمونه: ۱۲)
		اقتدار	به نظر من معلم الگو در کنار مهربانی باید اقتدار داشته باشد تا بچه‌ها از او حرف شنوی داشته باشند. (کد نمونه: ۱۵)
		برنامه درسی (طرح درس)	بهترین معلم از نظر من کسی است که جوری برای درس برنامه‌ریزی کند که بچه‌ها از درس خواندن زده نشوند. (کد نمونه: ۱)
		تسلط علمی	معلم الگو باید علم و دانش زیادی داشته باشد تا بتواند به سؤالات ما پاسخ دهد. (کد نمونه: ۳)
		طرح آزمون مطابق با توانایی دانش‌آموز	به نظر من معلم خوب کسی است که امتحان‌ها را در سطح دانش‌آموزان دهد تا سبب دلزدگی از درس نشود. (کد نمونه: ۴)
		عدم انتخاب سرگروه	به نظر من معلم الگو کسی است که سرگروه انتخاب نکند و به همه فرصت پیشرفت علمی دهد. (کد نمونه: ۶)
		توانایی انتقال مفاهیم	یک معلم الگو باید وقتی بچه‌ها از او می‌خواهند درسی را برایشان توضیح دهد آن قدر شفاف و واضح توضیح دهد که ضعیف‌ترین دانش‌آموزان هم متوجه شوند. (کد نمونه: ۱۲)
		ارائه مشاوره علمی	اگر دانش‌آموزی در درس ضعیف است معلم با مشاوره درست علمی و رفتاری به او کمک کند تا به سایرین برسد. (کد نمونه: ۱۳)
	استفاده از روش‌های نو و خلاق در آموزش	تکرار و تمرین	معلم باید در مواقعی که بچه‌ها متوجه درس نشده‌اند دوباره درس را تکرار کند تا مشکل حل شود. (کد نمونه: ۱۴)
		کار با دیتاشو	تدریس خشک نباشد و معلم از دیتاشو استفاده کند که یادگیری آسان‌تر شود. (کد نمونه: ۲)
		استفاده از رنگ‌ها	کلاس را شاد نگه دارد و از خودکارهای رنگی استفاده کند. (کد نمونه: ۲)
		تدریس با بازی و سرگرمی	معلم وقتی می‌خواهد درس بدهد از بازی و سرگرمی و روش‌های جذاب استفاده کند. (کد نمونه: ۴)
		پویایی روش‌ها	معلم اگر بتواند از روش‌های گوناگون و خلاقانه تدریس کند و همیشه از یک روش ثابت استفاده نکند بچه‌ها به درس علاقه‌مند شده و بهتر یاد می‌گیرند. (کد نمونه: ۵)
		باتجربه	معلم الگو باید باتجربه باشد و بتواند به سؤالات دانش‌آموزان پاسخ دهد. (کد نمونه: ۶)
		هنرمند	معلم الگو باید هنرهای مختلف دستی بلد باشد و درس را با استفاده از هنر، خلاقیت و فیلم آموزش دهد. (کد نمونه: ۷)

		برگزاری مسابقه درسی	من دوست دارم معلم رقابت درسی ایجاد کند و به صورت مسابقه دانش‌آموزان را به رقابت درسی تشویق کند. (کد نمونه: ۱۰)
		تعیین جایزه	بهترین معلم از نظر من کسی است که به پیشرفت درسی بچه‌ها اهمیت دهد و برای تقویت انگیزه آن‌ها جایزه تعیین نماید. (کد نمونه: ۱۱)

مؤلفه‌های مرجعیت معلمان از دیدگاه دانش‌آموزان به ۶ مؤلفه اصلی تقسیم گردید که هر یک شامل ریزمؤلفه‌های مرتبطی می‌شوند.

بر اساس یافته‌های استخراج شده از مطالعه در بحث استفاده از مطالب و مهارت‌های تکمیلی و نو جهت ارتقا کارایی و مهارت دانش‌آموزان به گزاره‌هایی همچون: به‌روز بودن معلم، تسلط به اطلاعات، به‌روزرسانی پیوسته اطلاعات، پویایی در علم، توانایی در انتقال مفاهیم توجه شود، بازده کلاس و دانش‌آموز افزایش خواهد یافت و معلمان قادر خواهند بود با صرف انرژی کمتر، نتایج بهتری را در آموزش و تربیت دانش‌آموزان رقم بزنند.

در بحث استفاده مفاهیم علمی به صورت دقیق و درست، توجه با نکاتی اعم از: مهارت علمی، تخصص و مهارت، تسلط علمی، ارائه مطالب علمی دقیق، مرجعیت علمی معلم، آگاهی و آمادگی معلم موردتوجه قرار می‌گیرد. چرا که بدون داشتن این موارد مرجعیت و صلاحیت معلم زیر سؤال رفته و شالوده اصلی برای تدریس را از دست خواهد داد.

در مقوله اشراف کامل به مسائل تربیتی و بکارگیری روش‌های مناسب این مسئله اهمیت می‌یابد که روش‌های صحیح کدام است و چگونه قابلیت اجرا خواهند داشت؟ مواردی که بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده از مصاحبه‌ها در این حیطه گزارش گردید شامل مواردی همچون: مهارت تربیتی، اکرام دانش‌آموزان و ارتباط عاطفی مناسب، توجه به ویژگی‌های فردی، ارتباط دوستانه، استمرار فعالیت‌های تربیتی، قضاوت عادلانه، محبت و جذب دانش‌آموز، رفتار بر اساس تفاوت‌های فردی، عدم تهدید و تمسخر است که اهمیت آن‌ها به حدی جدی است که گاه با رعایت نکردن این اصول آینده یک فرد و گاه یک جامعه دستخوش تغییر می‌شود.

در مورد بکارگیری روش‌های خلاقانه و ابتکاری در آموزش می‌توان به مواردی چون: ابتکار و خلاقیت در آموزش، به‌کارگیری وسایل کمک‌آموزشی، استفاده از روش‌های نوین، توانایی کار میدانی، بهره‌گیری از توانایی‌های علمی و عملی دانش‌آموزان، کار مشارکتی اشاره نمود که خود قدرت معلم را در فرایند آموزش به چالش می‌کشد.

مبحث اخلاق حسنه و رفتار پسندیده از دیگر موارد اشاره شده در مصاحبه‌ها بود که به زیر شاخه‌هایی مانند: خوش اخلاقی و صداقت، ایثار و گذشت و اقتدار معلم، بردباری و شکیبایی در آموزش، صبر، دلسوزی و تعهد، همدلی، انتقادپذیری، کنترل خشم، محبت و مهربانی تجزیه شد. این موارد در واقع مؤلفه‌هایی است که ملموس‌تر ظاهر شده اما نمی‌توان ادعا نمود که موارد مهم دیگری در این مقوله نمی‌گنجد. توجه به این مؤلفه‌ها هم از اصول والای معلمی و هم از اصول ارزشمند انسانی است.

آراستگی ظاهری و طرز لباس پوشیدن از مواردی است که بسیار برای دانش‌آموز اهمیت دارد. اهمیت معلم به آراستگی ظاهر و لباس، تمیزی، مرتب بودن و رنگ لباس، تنوع در پوشش علاوه بر ایجاد حس مثبت در مخاطب سبب افزایش اعتمادبه‌نفس معلمان نیز می‌باشد.

توانایی معلم در مدیریت و اداره کلاس شامل مواردی از جمله: مدیریت و کنترل کلاس، جدیت در رفتار و گفتار، تنبیه و تشویق به‌هنگام می‌باشد. اهمیت امر در این است که معلمان زمان‌بندی به‌کار بردن هریک از این مؤلفه‌ها را به‌درستی اجرا نمایند. اقتدار معلم، جدیت و قانون‌مندی وی از مواردی است که ابتدا باید به طور کامل در معلم نمود پیدا کند تا بتوان انتظار داشت در مراحل بعد در ضمیر دانش‌آموز نهادینه شود.

علاقه‌مندی به شغل و فعالیت‌های آموزشی، مقبولیت گفتاری و رفتاری، قدرت بیان، قانون‌مداری، روراستی، طرح درس و نگرش مثبت، همه از مواردی که در آموزش معلمان باید موردتوجه ویژه قرار گیرد. چرا که از ستون‌های تدریس موفق و هدایت صحیح دانش‌آموز می‌باشد.

در بحث اخلاق منعطف و صمیمی در برخورد با دانش‌آموز، مواردی اعم از: مهربانی، درک‌کردن، دلسوزی، جدیت و انعطاف‌پذیری، احترام به نظر دانش‌آموز، خوش برخوردی، به‌کارگیری تشویق و تنبیه به‌موقع، بخشنده بودن، عدم مقایسه، تعامل با دانش‌آموز در حل مسائل، اقتدار بر اساس مصاحبه‌ها استخراج گردید که خود بیانگر اهمیت آموزش و رعایت آن‌ها می‌باشد.

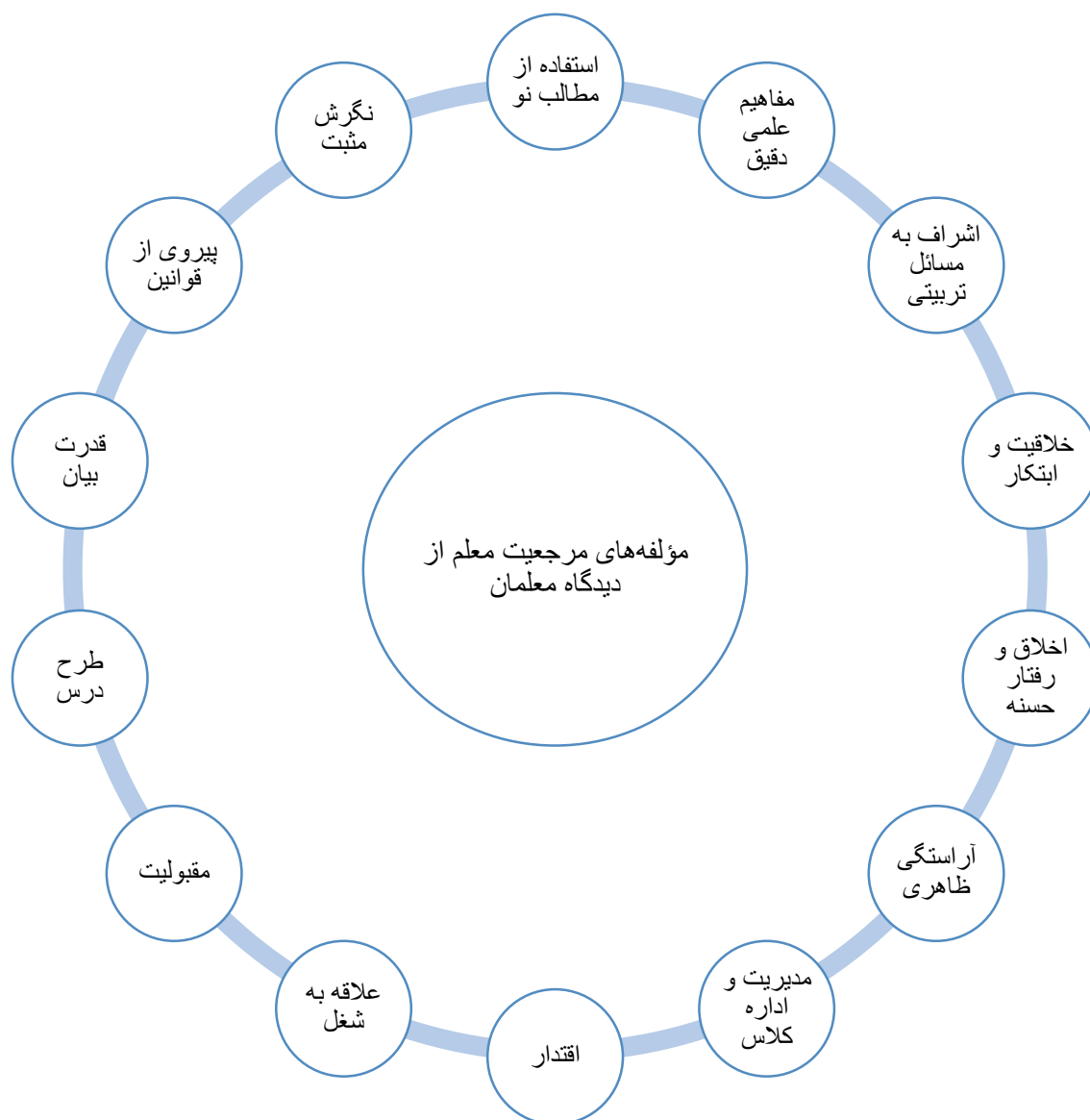
استفاده از مفاهیم علمی به‌صورت دقیق و درست مستلزم به‌کارستن مواردی همچون: برنامه درسی (طرح درس)، تسلط علمی، طرح آزمون مطابق با توانایی دانش‌آموز، عدم انتخاب سرگروه، توانایی انتقال مفاهیم، ارائه مشاوره علمی، تکرار و تمرین می‌باشد که سبب تقویت پایه دانش‌آموز و هدف‌گذاری مسیر آموزشی و تربیتی می‌باشد.

از انتظارات دانش‌آموزان در زمینه استفاده از روش‌های نو و خلاقانه در آموزش، توانایی به‌کارستن مواردی از قبیل: کار با دیتاشو، استفاده از رنگ‌ها، تدریس همراه با بازی و سرگرمی، پویایی روش‌ها، باتجربه بودن، هنرمندی، برگزاری مسابقه درسی، تعیین جایزه موردتوجه بیشتر واقع شد.

ایمان و تقوا و همچنین آراستگی ظاهری و خط خوش معلمان از دیگر مواردی بود که دانش‌آموزان در مصاحبه‌های خود به آن اشاره نمودند. بدیهی است که توجه به این اصول و ارتقای مهارت‌های فردی در جهت افزایش کارایی در امر آموزش و بکارگیری اصول آموزشی و تربیتی می‌تواند آینده روشنی را در زمینه آموزش کشور و ارتقا سطح معلمان رقم زند.

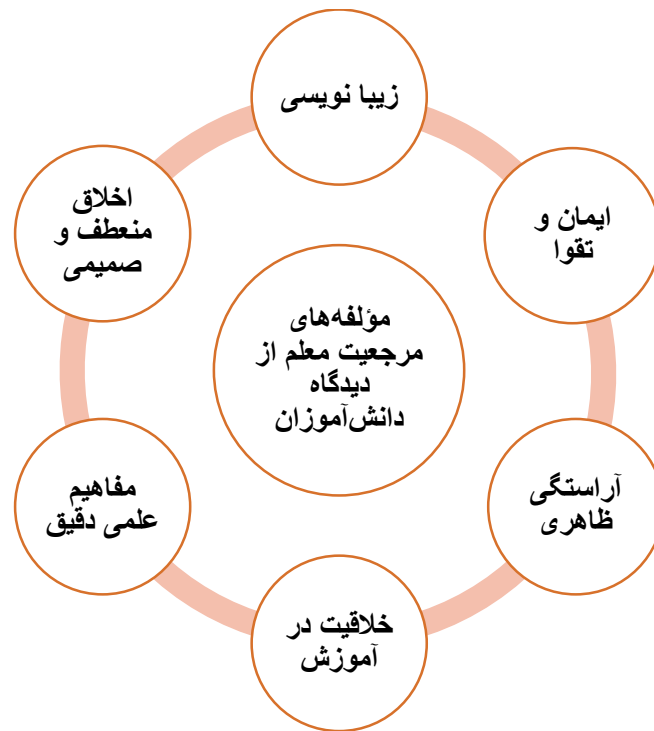
بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده از مصاحبه‌ها که با دو گروه دانش‌آموز و معلم انجام شد و بهره‌مندی از نظرات آنان بدون سوگیری، در خصوص شناسایی مؤلفه‌های مرجعیت معلم از دیدگاه معلمان و دانش‌آموزان، یافته‌های زیر استخراج گردید.

شکل ۱. مؤلفه‌های مرجعیت معلم از دیدگاه معلمان

عوامل متعدد و چندجانبه‌ای در مرجعیت معلمان اثرگذار هستند. این عوامل شامل ۲۰ مقوله اصلی بود که ۱۴ عامل آن از دیدگاه معلم (شکل ۱) و ۶ عامل دیگر از دیدگاه دانش‌آموزان (شکل ۲) دریافت شد.

شکل ۲. مؤلفه‌های مرجعیت معلم از دیدگاه دانش‌آموزان

براساس، یافته‌های پژوهش، به طور کلی مؤلفه‌های مرجعیت معلم عبارتند از: استفاده از مطالب و مهارت‌های تکمیلی و نو جهت ارتقاء کارایی و مهارت، استفاده از مفاهیم علمی به صورت دقیق و درست، اشراف کامل به مسائل تربیتی و بکارگیری روش‌های مناسب، بکارگیری روش‌های خلاقانه و ابتکاری در آموزش، اخلاق حسنه و رفتار پسندیده، آراستگی ظاهری و طرز لباس پوشیدن، توانایی معلم در اداره و مدیریت کلاس، اقتدار و جدیت در امر آموزش و مدیریت کلاس، علاقه‌مندی به شغل و فعالیت آموزشی، مقبولیت رفتاری و گفتاری، توانایی در انتقال مؤثر مطالب، پیروی از قوانین و مقررات، داشتن طرح و برنامه مدون پیش از شروع کلاس و داشتن نگرش مثبت به توانایی دانش‌آموز بود.

در ارتباط با مضامین احصاء شده فوق می‌توان گفت، از نظر مشارکت‌کنندگان در این پژوهش اعم از معلمان و دانش‌آموزان مؤلفه‌هایی چون استفاده از مطالب نو، استفاده از مفاهیم علمی دقیق، بکارگیری روش‌های خلاقانه و ابتکاری در آموزش، داشتن طرح و برنامه مدون پیش از شروع کلاس از جمله ویژگی‌های ضروری برای اعتباربخشی به مرجعیت معلم از بعد علمی محسوب می‌شوند. در همین ارتباط، نتایج پژوهش‌ها نشان داده است از ویژگی‌های دیگر معلم مرجع، مفهوم معلم نوآور است. در گذشته، معلمی شغلی کلیشه‌ای و یکنواخت محسوب می‌شد که فعالیت تدریس به طور روزمره تکرار می‌شد و برای انجام آن به خلاقیت خاصی نیازی نبود. مفهوم «معلم تکنیسین» که معلم را همچون کارمندی می‌انگاشت که می‌بایست بدون چون و چرا از دستورات پیروی کند، چنین معنایی را به ذهن متبادر می‌کرد (Freire, ۲۰۰۵).

در ارتباط با مضامین احصاء شده فوق می‌توان گفت، از نظر مشارکت‌کنندگان در این پژوهش اعم از معلمان و دانش‌آموزان مؤلفه‌هایی چون اشراف کامل به مسائل تربیتی، اخلاق حسنه و رفتار پسندیده، آراستگی ظاهری و طرز لباس پوشیدن، اقتدار و جدیت در امر آموزش و مدیریت کلاس، علاقه‌مندی به شغل و فعالیت آموزشی، مقبولیت رفتاری و گفتاری، پیروی از قوانین و مقررات، کلاس و داشتن نگرش مثبت به توانایی دانش‌آموز از جمله ویژگی‌های ضروری برای اعتباربخشی به مرجعیت معلم از بعد نگرشی محسوب می‌شوند. در همین ارتباط، برخی پژوهشگران نیز اذعان دارند که معلم مرجع با بهره‌مندی از چشم انداز بین‌المللی و نقش‌هایی چون تلاش برای تربیت شهروندی جهانی و آموزش شهروندی جهانی، باور به اصول جهان شمول همچون عدالت اجتماعی، آزادی، برابری، صلح خواهی، انساندوستی و حفظ محیط زیست جهان و پاسداشت تنوع فرهنگی و احترام به تفاوت‌های قومی، مذهبی، زبانی، نژادی را باید مد نظر قرار

دهد. همچنین معلم مرجع در زمینه ارائه آموزش چند فرهنگی و گفت و گوی میان فرهنگی باید توانمند باشد (Merryfield, ۱۹۹۴: ۳). همچنین «معلم مسئول» با تعهد به انجام صحیح وظایف، پاسخگو بودن نسبت به عملکرد تربیتی و فعال و اثرگذار بودن در محیط اجتماعی، در قبال توسعه کشور خود و نیز پیشرفت جامعه جهانی روحیه مسئولیت‌پذیری دارد. معلم مسئول در جلب همکاری دانش‌آموزان و اولیا در جهت کاستن از مشکلات و معضلات جامعه محلی، ملی و جهانی فعال و اثرگذار است. «معلم اخلاق مدار» و فضیلت‌مند با پایبندی به اصول اخلاق و با برخورداری از صفات نیکوی اخلاقی، آثار مثبت و سازنده‌ای بر شخصیت دانش‌آموزان پدید می‌آورد. چنین معلمی عامل اجرای اصول و معیارهای اخلاق است و از آنها به درستی در موقعیت‌های تربیتی استفاده می‌کند. با صداقت، حسن خلق، آزادمنشی، عزت نفس، مهربانی و پرهیز از خشونت کلامی و رفتاری، موجب اعتماد و جذب دانش‌آموزان می‌شود و با سعه صدر برای دانش‌آموزان فرصت‌هایی ایجاد میکند تا از اشتباهات و خطاهایشان بیاموزند (Enanoza, F. L., & Abao ۲۰۱۴: ۳۵۷-۳۵۸).

در ارتباط با مضامین احصاء شده فوق می‌توان گفت، از نظر مشارکت‌کنندگان در این پژوهش اعم از معلمان و دانش‌آموزان مؤلفه‌هایی چون توانایی معلم در اداره و مدیریت کلاس و توانایی در انتقال مؤثر مطالب از جمله ویژگی‌های ضروری برای اعتباربخشی به مرجعیت معلم از بعد مهارتی محسوب می‌شوند (Heidary, ۲۰۲۱: ۲۲-۴۰). همچنین شایستگی‌های لازم برای ایفای درست کارکردهای این بعد از مفهوم معلمی عبارتند از: آشنایی با اصول و قواعد راهنمایی و مشاوره تربیتی، برخورداری از توانایی‌های ارتباطی و مهارت برقراری ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان، مهارت شنیدن فعال، تلاش در جهت تأمین سلامت روانی دانش‌آموزان و ارتقای نگرش و مهارت‌های زندگی آنها از طریق نهادهای سازنده مثبت‌اندیشی، کنترل خشم و عصبانیت، کاستن از اضطراب و افسردگی و مقابله با ترس‌ها و نگرانی‌های غیرمعمول (Enanoza & Abao, ۲۰۱۴: ۳۵۷-۳۵۸).

با توجه به یافته‌ها و مباحث فوق، می‌توان گفت به طور کلی شایستگی‌های لازم برای مرجعیت معلم در عصر حاضر، به سه بعد شناختی، نگرشی و مهارتی قابل تقسیم است. تعامل و برهم‌نهی مؤلفه‌های هریک از سه بعد یادشده، موجب هم‌افزایی مرجعیت معلم و پذیرش بیشتر معلم از سوی ذی‌نفعان می‌گردد. در عمل نیز در محیط‌های آموزشی و تربیتی موجب اثربخشی بیشتر فعالیت آموزشی و تربیتی معلم می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه حاضر فرم‌های رضایت نامه آگاهانه توسط تمامی آزمودنی‌ها تکمیل شد.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تأمین شد.

مشارکت نویسندگان

این پژوهش با مشارکت فعال تمام نویسندگان به سرانجام رسید.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

References

۱. Aghaei, H. (۲۰۲۳). Principles and Practical Methods for Teachers to Create Motivation and Enthusiasm in Students and Its Effect on Their Academic Growth. First International Conference of Top Teachers and Leading Schools in the Third Millennium, Bushehr, ۲(۷), ۱۲۳-۱۲۲. [in Persian]
۲. Bandal, H. (۲۰۲۲). Principles and Modern Teaching Models in Schools. Fourth National Conference on Professional Research in Psychology and Counseling from the Teacher's Perspective, Minab. [in Persian]
۳. Chen, J. L. and Mensah, F. M. (۲۰۱۸). "Teaching contexts that influence elementary preservice teachers' teacher and science teacher identity development." Journal of Science Teacher Education ۲۹(۵): ۴۲۰-۴۳۹.
۴. Daneshfar, F. (۲۰۲۲). Examining the Impact of Teachers' Appearance on the Interest and Learning of Primary School Students. Payame Noor University, Alborz Province, ۳(۷), ۱۵-۱۴. [in Persian]

۵. Dietrich, L., et al. (۲۰۲۳). "The role of teachers in the bullying involvement of students with emotional and behavioral difficulties." *Teaching and Teacher Education* ۱۳۵: ۱۰۴۳۱۱.
۶. Enanoza, F. L., & Abao, E. L. (۲۰۱۴). Roles and performance expectancies of a global teacher. *European Scientific Journal*, ۱۰(۱), ۳۵۶-۷۳. <https://eujournal.org/index.php/esj/article/view/۲۵۶۷>
۷. Freire, P. (۲۰۰۵). *Pedagogy of the oppressed*. New York: Continuum. https://commons.princeton.edu/inclusivepedagogy/wp-content/uploads/sites/۱۷/۲۰۱۶/۰۷/freire_pedagogy_of_the_oppressed_ch۲-۳.
۸. Hami, A. (۲۰۲۱). Examining the Educational Relationships between Teacher and Student in Nahj al-Balagha and the Attention Given to It in Primary Education Content with Emphasis on the Views of Allameh Mohammad Taqi Jafari. Payame Noor University, Pir Bakran, Isfahan Province. [in Persian]
۹. Haqshenas, M. (۲۰۱۶). Factors Influencing the Continuation of the Willingness to Use E-Learning Systems among Students. *Journal of Education in Humanities*, ۲(۲), ۵۷-۳۱. [in Persian]
۱۰. Hatami, S. (۲۰۱۹). The Role of Education in Social and Cultural Development. *Research and Islamic Studies*, ۱(۱), ۶۵-۵۹. [in Persian]
۱۱. Hassani, M. (۲۰۲۱). Philosophy of Formal and Public Education in the Islamic Republic of Iran, Research Institute of Hawzah and University, ۱(۱), ۲۶۱. [in Persian]
۱۲. Heidari, A. R. (۲۰۲۱). Globalization And Requirements of Teacher Education Policy. *Strategic Studies of public policy*, ۱۰ (۳۷), ۲۲-۴۰. [in Persian]
۱۳. Hoshyar, M. B. (۱۹۵۲). *Principles of Education*. New Culture, ۴۴-۳۵. [in Persian]
۱۴. Khairkhah, H. (۲۰۲۰). Representation of Teachers' Lived Experiences Regarding Student Bullying in Primary Education. Islamic Azad University, Alborz Branch. [in Persian]
۱۵. Kiyasti, N. (۲۰۲۲). Analyzing the Concept of Teaching Mission among Primary School Teachers in Mahabad County. Curriculum Planning Group, Mi'ad Higher Education Institute, ۲(۲), ۱۲-۹. [in Persian]
۱۶. Merryfield, M. (۱۹۹۴). *Teacher Education in Global& International Education*. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED۳۷۶۱۶۶>.
۱۷. Mohtaram, M. (۲۰۱۵). Developing and Validating a Scale for Evaluating the Quality of the Teaching-Learning Process. *Quarterly Journal of Education in Police Sciences*, ۳(۹), ۵۹-۴۱. [in Persian]
۱۸. Mortezaei, M. Shayegan, M. and Mortezaei, T. (۲۰۱۸). Pathology of Religious Education from the Perspective of Islamic Scholars. (۵)۹, ۱۰۴-۱۰۵. [in Persian]
۱۹. Mousavi Nia, S. F. (۲۰۱۲). Examining the Role and Place of the Teacher as the Most Prominent Moral Model in Education from an Islamic Perspective. *Ethics and History of Medical Iran*, ۵(۹), ۱۰۴-۱۰۵. [in Persian]
۲۰. Naghibzadeh, M. (۲۰۲۲). *A Look at the Philosophy of Education*, ۳۱st Edition, Tehran: Tahoori. [in Persian]
۲۱. Raeeszadeh, F. S. (۲۰۲۴). Identifying the components of teacher's credibility and authority from the point of view of elementary school students and teachers, MA. Thesis in Educational Sciences, Farhangian University, Shahid Bahonar Shiraz Campus. [in Persian]
۲۲. Rahmani, M. (۲۰۲۴). Family and School Coordination: The Key to Building Strong Student Personalities. First International Conference on Education with a Focus on Smart Schools, Creative Teachers, and Thoughtful Students in the Horizon of ۱۴۰۴, Bushehr. [in Persian]
۲۳. Sargazi, S. (۲۰۲۰). Providing a Model for Teacher-Student Relationships Based on Islamic Foundations. Master's Thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Sistan and Baluchestan. [in Persian]
۲۴. Shari'atmadari, A. (۲۰۲۱). *Principles and Philosophy of Education*. Amir Kabir, (۱), ۲۷۱. [in Persian]
۲۵. Shokouhi, Gh. (۲۰۲۲). *Foundations and Principles of Education*. Astan Quds Razavi Publishing, Educational Sciences, ۲(۴۷), ۲۵۶-۱۷۶. [in Persian]

۲۶. Tirri, K., & Puolimatka, T. (۲۰۰۰). Teacher Authority in Schools: A case study from Finland. *Journal of Education for Teaching*, ۲۶(۲), ۱۵۷-۱۶۵. <https://doi.org/10.1080/026074700050127072>
۲۷. Tooli, H. (۲۰۱۸). A Pathological Study of the Impact of Punishments Contrary to the Principle of Human Freedom and the Fundamental Principle of Human Rights in Preventing Crimes Related to Drug Issues in Domestic Law of Iran. Islamic Azad University, International Branch - Anzali, ۷(۱۴), ۸-۵. [in Persian]